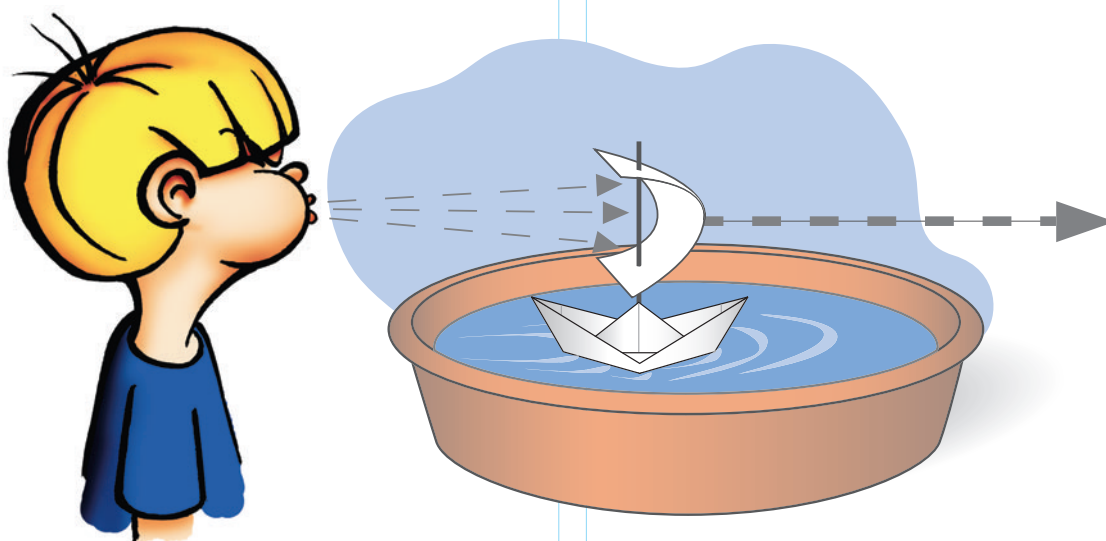
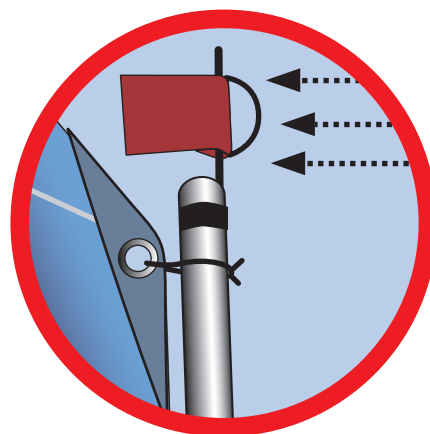

TEKST DOMINIK ŻYCKI
ILUSTRACJE SEWERYN CZARNOCKI

Gdy pierwszy raz znalazłem się na żagłówce, nie mogłem zrozumieć, jak nią popłynąć tam, gdzie chcę. Jednak już wkrótce mi się to udało. Wiele w ten sposób zaczyna swą żeglarską przygodę – na wycieczce. My przedstawimy informacje, które skrócą wam drogę do poznania, jak płynąć żagłówką – bez silnika, bez wiosła, bez odpychania się od wody. Wykorzystując tylko wiatr!

Na żagłówce nie trzeba dmuchać w żagiel, żeby nią popłynąć. Nie musisz nawet tego próbować – to i tak nic nie da! Do poruszania żagłówką wykorzystuje się wiatr. A co to jest wiatr i skąd wieje? Wiatr to powietrze, które niemal zawsze się przemieszcza. Robi to czasem szybciej, a czasem wolniej. A niekiedy wcale. Ty wtedy czujesz na twarzy i na ciele odpowiednio wiatr mocny, średni i bardzo słaby. Doskonale wiesz, że wiatru nie widać. Widać za to jego działanie – przechylające się i szumiące drzewa, powiewające flagi, a na ciele poruszające się włosy i wreszcie, czasami, chłód. Te obserwacje i odczucia pozwalają nam zorientować się dość dokładnie, skąd wieje wiatr. Spójrz na rysunek!

Wimpel na szczycie masztu pokazuje dokładnie, skąd wieje wiatr.

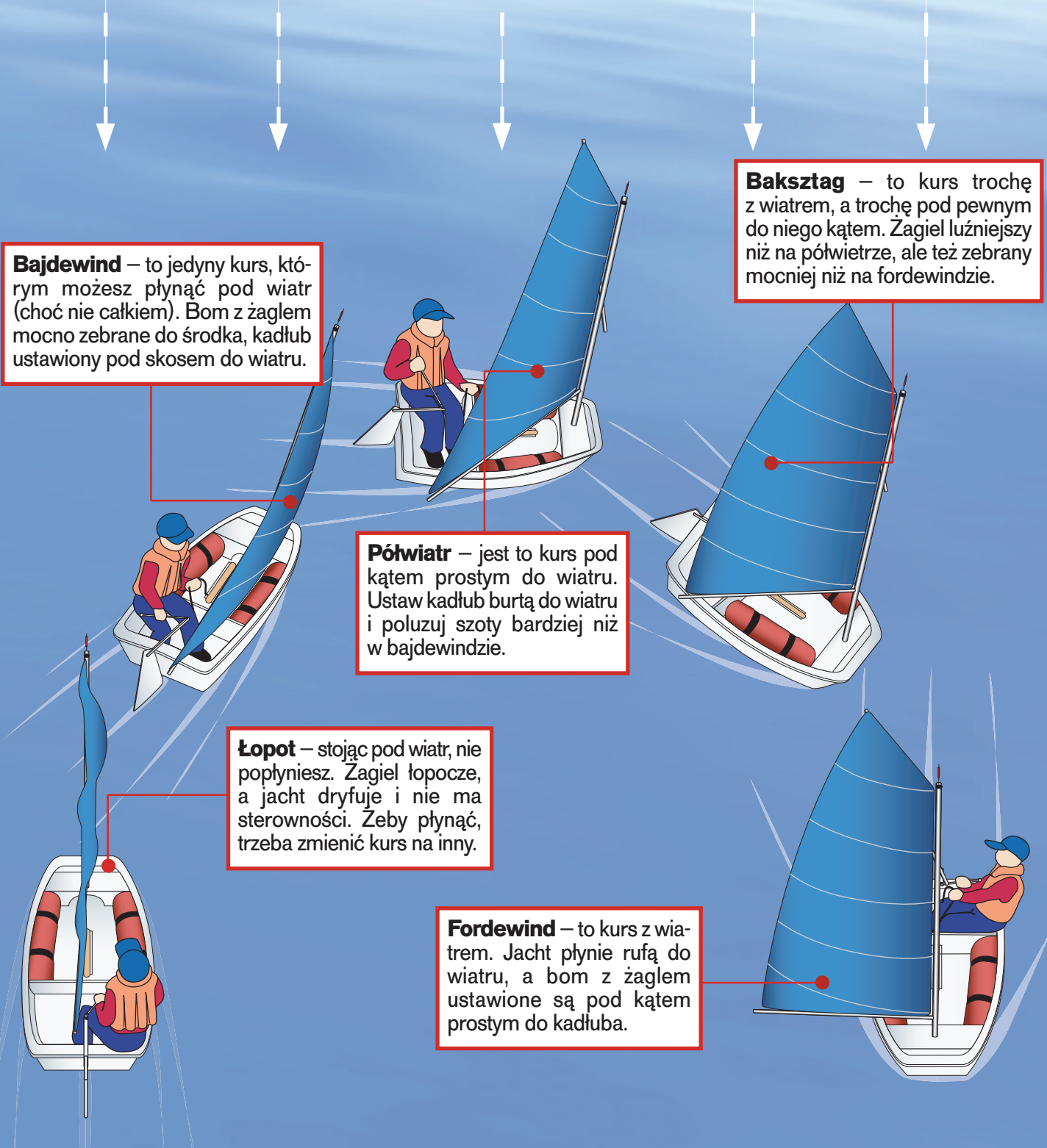
Żegluj z Jasiem Optymistą!

Jak żeglować optimistem?

No dobrze, to wiemy już, skąd wieje wiatr, który wytwarza na żaglu siłę pchającą nasz jacht. Umówmy się, że wiatr będziemy od teraz na naszych rysunkach oznaczać strzałka-

mi. Gdybyśmy więc znaleźli się na wodzie, to umielibyśmy żeglować z wiatrem wiejącym w plecy. Wystarczyłoby ustawić żagiel poprzecznie do kadłuba i jednocze-

śnie do wiatru. W ten sposób jednak dołyniemy jedynie tam, gdzie „zagoni” nas wiatr. Tymczasem żaglówki mogą żeglować inaczej niż tylko z wiatrem!

Bajdewind – to jedyny kurs, którym możesz płynąć pod wiatr (choć nie całkiem). Bom z żaglem mocno zebrane do środka, kadłub ustawiony pod skosem do wiatru.

Półwiatr – jest to kurs pod kątem prostym do wiatru. Ustaw kadłub burtą do wiatru i poluzuj szoty bardziej niż w bajdewindzie.

Łopot – stojąc pod wiatr, nie popłyniesz. Żagiel topocze, a jacht dryfuje i nie ma sterowności. Żeby płynąć, trzeba zmienić kurs na inny.

Fordewind – to kurs z wiatrem. Jacht płynie rufą do wiatru, a bom z żaglem ustawione są pod kątem prostym do kadłuba.

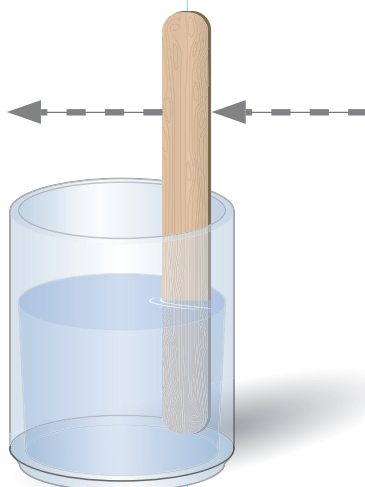
Baksztag – to kurs trochę z wiatrem, a trochę pod pewnym do niego kątem. Żagiel luźniejszy niż na półwiatrze, ale też zebrany mocniej niż na fordewindzie.

Do czego przydaje się na jachcie miecz?

Już wiecie z grubsza, jak ustawić żagiel i kadłub do wiatru, żeby móc pływać niemal w dowolnym kierunku – nie da się żeglować tylko dokład-

nie pod wiatr. Ustawienie się pod wiatr to często jednak jedyny „hamulec”, z którego można skorzystać, więc też należy to umieć. Jednak że-

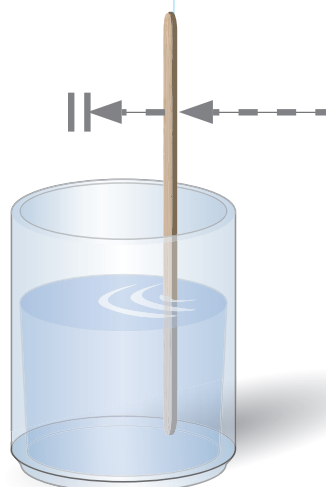
glowanie kursem półwiatr czy bajde-wind byłoby niemożliwe, gdyby nie „opór boczny”. Mieliśmy wyjaśnić ci, co to jest. Spójrz więc na rysunek!

Gdy włożysz płaski patyczek po lodach do wody i ustawisz go wzdłuż kierunku ruchu, bardzo łatwo jest go przesunąć. Podobnie miecz w łódce – właściwie prawie że nie stawia oporu, gdy żaglówka płynie do przodu.

Dlatego twój optimist, gdy ma włożony miecz, to łatwo płynie wzdłuż niego, czyli do przodu! A dzięki temu, że miecz przesuwany w poprzek stawia ogromny opór, jacht może płynąć niemal prosto!

Także ster daje opór boczny, a jacht dzięki tym dwu płetwom – sterowej i mieczowej – niemalże przestaje dryfować, dzięki czemu można żeglować w żądanym kierunku, a nie tylko z wiatrem.

Gdy ten sam patyczek poruszasz ustawiony w poprzek, to znacznie trudniej go przesunąć. Podobnie jest z jachtem, który ma włożony miecz – trudno go przesunąć w bok.

Szybko też zauważysz, że im szybciej płyniesz, tym mniej jacht jest znoszony. Gdy stoisz, to jacht dryfuje, czyli jest znoszony przez wiatr. A więc trzeba żaglówką płynąć, żeby móc utrzymywać kierunek!!!

Mistrz radzi

Pierwszy raz wsiadłem na jacht, mając osiem lat, gdy pojechałem z rodzicami nad pobliskie jeziorko. Nie byłem to optimist, tylko stara, mała, jednoosobowa żaglóweczka. Na początku zupełnie nie wiedziałem, o co w tym wszystkim chodzi. Płynąłem zupełnie na wyczucie, nie oddalając się od brzegu. Mój tata uczył się razem ze mną, więc niewiele mógł mi podpowiedzieć. Okazało się jednak, że żeglowanie wcale nie jest takie trudne. Dość szybko pojąłem, na czym polega i wtedy też na dobre przekonałem się do żeglarstwa.

Łukasz Przybytek

– były zawodnik

Nivea Top Team, mistrz świata w regatach zespołowych, mistrz Polski, piąty zawodnik mistrzostw świata w ubiegłym roku.

Żegluj z Jasiem Optymistą!

Ujarzmić optimista

Żeby skręcić w prawo, rumpel należy wyłożyć w przeciwną stronę, czyli w lewo. To wbrew pozorom bardzo łatwe i szybko się tego nauczysz!

Skręt w lewo wymaga wychylenia rumpła w prawo, czyli na prawą burtę. Zauważ, że płetwa sterowa wychyla się w tę samą stronę, w którą chcesz skręcić!

Jednak w żeglarskim rzadko mówi się, że jacht „skręca”, choć tak naprawdę to skręca. Mówi się jednak „ostrzyć”, „odpadać” albo „wykonać zwrot”. Są to proste określenia, a co

dokładnie oznaczają, przekonasz się już niedługo! Z różnych względów wprowadzone zostało w żeglarskim słowo hals. Każda żaglówka może znajdować

się na wodzie tylko w dwóch staniach: może płynąć lub stać w łopocie. Czyli, gdy nie stoi w łopocie, to żeglujecie, a wtedy jest zawsze na jakimś halsie.

Prawym halsem żeglujecie wtedy, gdy bom i żagiel są po lewej stronie osi jachtu (zauważ, że wiatr wieje wtedy na żaglówkę z prawej strony).

Lewym halsem płyniemy, gdy jest dokładnie na odwrót – bom i żagiel są po prawej stronie, wiatr wieje z lewej strony jachtu.

Gdy zmieniasz hals z jednego na drugi, to mówi się, że wykonujesz **zwrot**. Zauważ, że zwrot możesz wykonać, przecinając kierunek wiatru

dziobem lub rufą. Szczegółowo napiszemy o tych manewrach w następnych odcinkach, natomiast teraz jeszcze jedna ważna rzecz: ta strona,

na którą akurat wieje wiatr, nazywa się **nawietrzna**. Przeciwna – to strona **zawietrzna**! Za miesiąc przygotowania i zejście na wodę!